

Illinoiški premogarji se vrnili na svoje delo.

John P. White, predsednik zveze U. M. W. of A., za mirno poravnano prepornih vprašanj.

POTOP Z. D. PREVOZNE LADJE.

Transport "Antilles" na vožnji domov iz Francije torpediran.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Za končanje premogarske stavke.

Washington, D. C., 18. okt. — Upravitelj kuriva Garfield in predsednik John P. White zveze "United Mine Workers" sta danes izrazila zaupanje, da bo štrajk premogarjev v osrednjem prizadetem okolišju držav Ohio, Illinois, Indiana in Pennsylvania poravnana v kratkem času.

Predsednik White je nocoj odpotoval v svoj glavni stan v Indianapolis, kjer bo nadaljeval svoje prizadevanje, napotiti štrajkarje, da se vrnejo na delo. Vključno poročilo, ki naznanja razširjanje štrajkovnega duha med premogarji, je bil g. White optimističen, ko je zapuščal Washington. V upravitelstvu kuriva so rekli, da smatra štrajkovno gibanje za sporadično (samotero) in misli, da bo nepravilna poravnava v nekaj dneh po prizivu na patriotizem premogarjev, ne dopustiti, da se dobava premoga v deželi zmanjša.

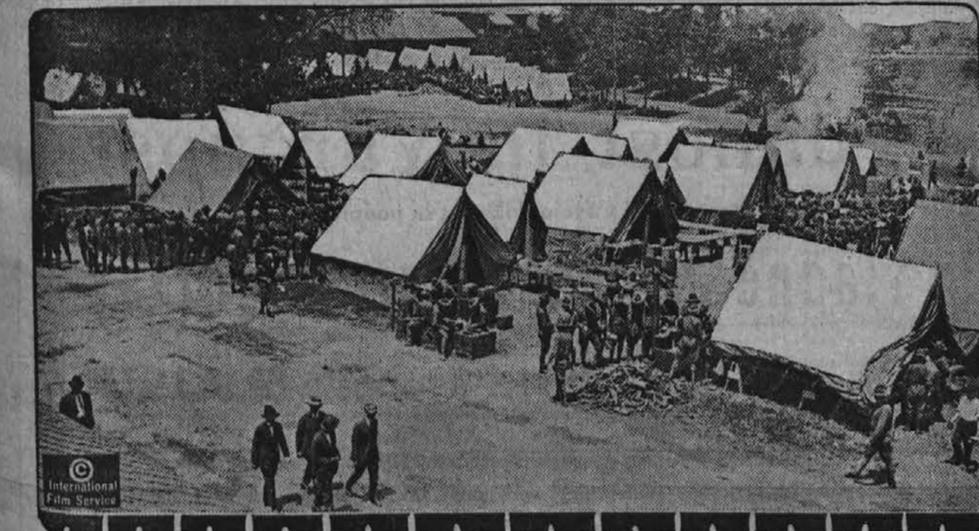
True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Proti lakomnim grocerjem.

Washington, D. C., 18. okt. — Lakomni mali grocerji, ki izjemajo neprilicne in nepoštenne cene od odjemalcev, bodo izpostavljeni po Združenih Držav živilski upravi.

Če trgovci na drobno vztrajajo pri zahtevah velikih dobičkov, bodo stali nasproti zaveznim določilom cen. Živilski upravitelj Hoover je nocoj izjavil, da je odločen prisiliti znižanje visokih cen za živila, katere so odjemalci sedaj prisiljeni plačevati.

Mr. Hoover je zatrdil, da trgovci na drobno ne odgovarjajo znižanjem cen, določenim po trgovcih na debelo. Rekel je, da hoče dati malim trgovcem primerno priložnost, da se začno ravnati po izpremenjenih razmerah, ki so nastale po vladni uredbi veletrgovine

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

POGLED NA ENO ILLINOIŠKIH BATERIJSKIH TABORIŠČ. — KU HINJSKI ŠATORI 3. PEŠPOLKA.

Le malo držav Unije je poslalo na fronto toliko baterij bojnega topništva, kakor jih je bilo izročeni v zavezno službo iz države Illinois. Artiljerija ni številno zastopana v narodni gardi, ali Illinois dela izjemo. — Na spodnji sliki so videti kuhinjski šatori 3. pešpolka v Campu Dunne, kjer vojaki nikor ne stradajo.

čakuje, da bo prav malo rudnikov še na štrajku pojutrišnjem.

Premogarji v Sangamonem in osrednjih okrajih so glasovali na shodu tukaj danes, da se vrnejo na svoje delo. Slično je bilo sklenjeno v okrajih Macoupin, Macon in Williamson.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Ruska vlada se premesti v Moskvo.

Petrograd, 19. okt. — Petrograd se ima opustiti kot glavno mesto rusko. Priprave, pospešene po nemških uspehih v Rigskem zalivu, so dovršene za prenestitev vlade v Moskvo. Naznanil je bližnjo izpremembo danes M. Kiškin, minister za javno blagostanje.

Poseben "odbor za izpraznitev" je bil imenovan, da napravi vs enačrte. Med osebami tega odbora so M. Trejtakov, predsednik gospodarskega sveta in član vlade, M. Palačinski, predsednik odbora za narodno obrambo, in minister za javno blagostanje Kiškin.

V bližnji bodočnosti.

"Dasi končen datum ni bil določen, se vlada premesti v najbližji bodočnosti," je rekel M. Kiškin.

"Nikomur ni sedaj dovoljeno iti v Moskvo, izveniši po vladnem opravilu," je nadaljeval. "Predlagana prenestitev vladnih departmentov že dolgo pripravljajo."

Vlada bo zavzemala eno poslopj v Kremliu, starodavnem vladnem sedežu. Predhodni parlament se sestane v Petrogradu v soboto in premesti v Moskvo pozneje.

Sklep za prenestitev vlade je baje v zvezi z mnenjem štabnega načelnika, da je Petrograd sedaj v neposrednem vojnem pasu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Kerenski otvoril parlament.

Petrograd, 21. okt. — Pri otvoritvi ruskega začasnega parlamenta v Marinski palači v soboto je imel prvi minister Kerenski zveneč govor, v katerem je rekel:

"Rusija hoče mir potom pravice, ali nikdar ne uklonimo naše glave pred silo."

To izjavo so člani vseh političnih strank pozdravili s toplim poslušanjem. Prvi minister, ki je pravkar okrevljal od svoje zadnje bolezni in je bil nekoliko bled, je stal na zvišenih tleh v veliki avdienci dvorani.

Njegov nagovor je bil predvsem omejen na pojasnilo o vojaškem položaju in na izjavo o potrebi, rešiti deželno. Rekel je:

"Bojevat se moramo samo, da rešimo deželo."

Uradna poročila o vojnih dogodkih.

Nemci poskušali zajeti rusko vojno brodovje, ki pa je srečno uteklo v Finski zaliv.

RUSIJA SE NOČE UKLONITI SILL.

Ob italijanski fronti le topniški boji, kakor tudi na zapadu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 21. okt. — Vključno neugodnim vzdušnim razmeram ob trentinski fronti večerj so se vršili tupatam ostri epopadi s pušnim streljanjem. Severovzhodno od Laghi Posinarja so bili sovražni oddelki pognani nazaj in potem napadeni po naših patrolah. V okrajju Boecche v Pellegrinski dolini so prišli sovražni oddelki v dotiko s posadkami naših prednjih stražič, ali po težki borbi so bili prisiljeni k umeknitvi v svoje postojanke.

Ob julijski fronti je sovražno topništvo zdajpazdaj streljalo. Naše baterije so odgovarjale z dobro namerjenim streljanjem in izdatnim osredotočenjem.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Velika bojna moč proti Italiji.

Washington, D. C., 18. okt. — Italijanski generalni štab je izvedel, da je bilo ne manj nego štirideset divizij nemških in avstrijskih čet poslanih od ruske fronte za ojačenje avstrijske armade, ki stoji zdaj nasproti Italijanom. Na začetnost velikih števil nemških, turških in bolgarskih vojakov ob italijanski fronti je tudi poročana, znamenje, da si vlade centralnih vlasti predočujejo pretečo nevarnost splošnega poraza, če bodo Italijani nadaljevali svoje uspele na visoki planoti pri Banjšicah.

Avstrijski častniki, ki so jih Italijani ujeli, naravnost priznavajo, da obstaja ta bojazen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Berlin, 21. okt. — Makedonska fronta: V goratem okrožju med Skumbijsko dolino in Ohridskim jezerom so močni francoski oddelki napadli po močni topniški pripravi, ali Nemci, Avstro-Ogri in Bolgari so zlomili sovražne napade s svojim streljanjem in protisilom.

Vzhodno od Ohridskega jezera, od Prespalamija do Črne reke in na obeh bregih Vardarja je bilo živahnije topniško bojevanje.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rusko-rumunska fronta.

Petrograd, 18. okt. — Ko nam je odvezel nadzorstvo nad Irbskim prelivom, je sovražnik ponoči prodiril v Rigski zaliv, kjer so bile za ranega dne večerj njegove vojne ladje opažene po našem patrolnem oddelku, ki je bil potrjen nazaj v Mesečni preliv po sovražnih križarkah in torpedovkah.

Naši redovni ladji "Grazdanin" in "Slava" in križarka "Bajan" so odplule proti sovražniku v Rigskem zalivu in pogonale nazaj njegovo predstražo s svojim streljanjem. Zadele so kmalu ob glavne sovražne bojne enote in jih napadle. Med zadnjimi sta bila dva dreadnaughta oblike "Grosser Kurfuert" (25,000 ton).

Med bitko je sovražnik uporabil taktiko streljanja na daljave prek streljaja naših topov, ker njegov topniški streljaj zelo presega artiljerijo naših starih redovnih ladij.

Potop bojne ladje "Slava".

Vključno jasno dokazani premoči sovražnikovi so naše ladje branile vhod dokaj časa in samo huda poškodba naših ladij po streljanju sovražnih dreadnaughtov nas je prisilila k umeknitvi v vodovje Mesečnega preliva. "Slava" se je pogrznila, ker je bila večkrat zadeta pod vodno črto. Skoro vsa posadka so rešile naše torpedovke.

Med tem spopadom so naše nabrež-

ne baterije ob vходу v Mesečni preliv razkropile s svojim streljanjem sovražne torpedovke, ki so se poskušale približati našim ladjam. Pozneje je bilo streljanje enega sovražnih dreadnaughtov namerjeno na te baterije in kmalu so morale utihniti.

Drugi oddelk našega brodovja v Mesečnem prelivu je odvrčal ljute sovražne napade od severa v ozadju naših bojujočih se ladij. Ti sovražni poskusi niso uspeli.

Ob istem času je veliko število sovražnih zrakoplovov spuščalo mnogo bomb na naše ladje in otoške pristane, še zasedene po naših oddelkih. Zbili smo še en stroj.

Nemci zasedli ves otok Oesel.

Na jugozapadni brežini otoka Dago je sovražnik zopet izkrcal nekaj malih oddelkov, ali bili so sprejeti po našem streljanju in so se kmalu vrnili na svoje ladje. Kmalu potem je sovražnik silno bombardiral to pristajališče z neko križarko in dreadnaughtom oblike "Kaiser".

Naše patrole so, kakor prejšnje dni, opazile na morju nedaleč od otokov Oesel in Dago sovražne ladje raznih oblik, med njimi dreadnaughte, spremljane po velikem številu torpedovk in patrolnih ladij. Nič manj nego petinpetdeset sovražnih ladij je bilo videti zdajpazdaj šamo v tem okrožju.

Sovražnik je v zadnjih štiriindvajsetih urah popolnoma zasedel otok Oesel. Pred našo umeknitvijo smo razdeljali vse stvari vojaške koristi.

Ob vseh bojnih frontah je bilo samo streljanje.

V terek zvečer je letela zeppelinka nad mestom Pernau (ob Rigskem zalivu 100 milj severovzhodno od Rige) in spuščala bombe. Šest hiš je bilo razdejanih.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Nemško poročilo.

Berlin, 18. okt. — Zopetna razsvitve plena na otoku Oesel je doslej pokazala sledeče stvari: Desettisoč ujetnikov od dveh ruskih divizij — samo nekaj sto mož je uteklo na Mesečni otok; petdeset topov, vstevši nekaj nepoškodovanih težkih nabrežnih in bojnih baterij, obilno orožja in drugih vojnih zalog.

Del naših vojnih ladij so pritiskali naprej skozi mnsko okrožje v Rigskem zalivu v južni izhod velikega Mesečnega preliva, kamor se je kakih dvajset ruskih vojnih ladij umeknilo po kratkem spopadu. Ruske baterije blizu Voja na Mesečnem otoku in na estonski brežini blizu otoka Werder so morale utihniti.

Druge naše pomorske enote se nahajajo v vzhodnem delu Kasarskega zatoka in zapirajo prehod proti zapadu.

Med Dvino in Donavo ni bilo nobenih znamenitih vojaških podjetij, samo nekaj brezuspešnih napadov po ruskih skautih se je pripetilo.

Francoska fronta.

London, 18. okt. — Sovražno topništvo je bilo delavno ponoči južno od vodotoka Ypres-Comines in v sosesčinah krajev Zonnebeke in Broodseinde.

Londonske čete so uspešno napadle snovi v sosesčini Gavrella. Več neprijateljev je bilo usmrčenih, ali ujetih. Naše izgube so bile majhne.

Sicer ni ničesar poročati z bojnega torišča.

Pariz, 18. okt. — Noč je bila primeroma pokojna, izvzemši ob fronti severno od reke Aisne blizu Plateaux in na desnem bregu reke Meuse, v odseskih Chaumski gozd in Grič 344, kjer je bilo živahno topniško streljanje.

Odbili smo sovražen napad blizu Bezonvaux in razkropili patrole, ki se je poskušala približati eni naših malih straž v dolini reke Aire.

Zrakoplovstvo: Okoli 6. ure snoči je trideset sovražnih zrakoplovov zopet napadlo Nancy in spustilo več bomb. Bilo je nekaj žrtev med civilnim prebivalstvom.

Due 17. okt. je bilo šest nemških zrakoplovov razdejanih in pet jih je padlo onesposobljenih v nemške linije.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Cel avstrijski polk se vdal.

Washington, D. C., 19. okt. — Cel avstrijski polk s častniki na svojem čelu in noseč svoje lastno orožje se je vdal Fumunom ob rusko-rumunski fronti, kakor naznanjajo danes prejeti kabelogrami.

Poročilo pravi, da je bil polk sestavljen iz skoro samih mohamedanskih Srbov iz Bosne. Polkovnik je izjavil, da so se vsi Jugoslovani (Jugo-Slavs) in so se vdali iz svoje volje v svrhu, da se pridružijo Jugoslovanski legiji, ki se zdaj sestavlja iz preosnovane erbske armade.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Avstrijski mornarji se bunijo.

Washington, D. C., 18. okt. — Uporne razmere prevladujejo v avstro-ogrski mornarici; znamenja so o resnih sporih med posadkami nemških podmorskih čolnov in avstrijskimi mornarji v Jadranskem morju ter možnih razpora med avstrijskim in nemškim pomorskim poveljstvom, kakor naznanjajo poluradne brzojavke, prejet; iz Rima danes.

"Vključno zaprtju avstrijske meje je došla novica v Bern o resnih izgredih v Pulju in Reki med posadkami avstro-ogrskih vojnih ladij," pravi brzojavka.

"Glavna vzroka za te upore sta bila nečloveško ravnanje z mornarji od strani njih častnikov in slaba hrana. V Pulju je bil upor skrajno kritičen, vsled nasprotnosti med avstrijskimi mornarji in posadkami nemške flotilje podmorskih čolnov, nameščene v Pulju, zaradi podjetij v Jadranskem morju. Mornarji in častniki so se spoprijeli in več je bilo usmrčenih.

"Nemška flotilja podmorskih čolnov je odtedaj premeščena v neko drugo pomorsko opirališče v južnem Jadranskem morju.

"Najstrožje naredbe so izdala avstrijska oblastva v svrhu, da preprečijo obnovo izgredov. Ti krvavi dogodki so baje resno vplivali na razmerje med avstrijskimi in nemškimi poveljstvi."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 22, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Nemški mornarji se puntajo.

Amsterdam, 18. okt. — Upor med nemškimi mornarji v belgijski luci Ostend, ki so se protivili iti na krov podmorskih čolnov, poroča "Belgisch Dagblad". Časopis pravi, da je bil neki častnik vržen v morje, in da je bilo trideset upornikov odpeljanih v spohnah v Bruges.

"Mokraši" na konju.

Des Moines, Ia., 18. okt. — "Mokraši" so po doslej dospelih poročilih o izidih volitev smatrati za zmogalce. Njihova večina znaša od 4,000 do 5,000 glasov.

Suhači in mokraši izjavljajo, da bo volitev izpodbijana.

NAŠIM ČITATELJEM!

Po zakonu z dne 6. oktobra 1917, ki obsega določbe o prometu in občevarstvu s sovražnikom, je vsem časopisom, tiskanim v Združenih Državah, prepovedano, tiskati v kakem tujem jeziku kake "novice, članke ali druge stvari, ki se tičejo vlade Združenih Držav, ali kakega naroda, zapletenega v sedanjo vojno, njegove politike, mednarodnega razmerja, stanja ali vodstva vojne, ali česarkoli tozadevnega", — ako ni storjeno eno izmed dvojeva:

(1) bodisi da se pravilno prevedejo pod prisego vse take novice in prevodi izročijo krajevnemu poštarju, preden se novice objavijo v kakem tujem jeziku, ali (2) da generalni poštar izda dovolilo (licenco) za časopis in ga tako oprosti omejitve, naložene mu po zakonu.

Naš list doslej še ni dobil dovolila, zato bomo vedno in točno izročali jolietškemu poštarju pravilne prevode vseh novic in člankov, kakor zahteva zakon, dokler ne dobimo licence. Novice, ki so bile prevedene, so označene v našem listu z angleškim pristavkom "True translations..."

Naše čitatelje prosimo, naj vpoštevajo to in nam oporočijo; če ne najdejo toliko novic, kakor smo jih prišali doslej, Kadar solnce zopet enkrat prodre skozi meglo sedanosti, bo zopet jasen dan tudi za govor in tisk. Dotedaj pa vsi potrpiamo.

Urednik "Am. Slovenca".

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inorp. l. 1899. v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois. Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina: Za Združene države na leto.....\$2.00 Za Združene države za pol leta.\$1.00 Za Evropo na leto.....\$3.00 Za Evropo za pol leta.....\$1.50 Za Evropo za četrt leta.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na: AMERIKANSKI SLOVENEK Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglaševanje pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO. Incorporated 1899. Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill. Advertising rates sent on application.

Iz slovenskih naselbin.

Joliet, Ill., 22. okt. — Naš g. župnik Rev. John Plevnik, je včeraj odpotoval v Cleveland, ozir. Collinwood, O., k pogrebu č. g. Paul Hribarja, župnika tamosnje slovenske cerkve Marije Vnebovzete, ki se je smrtno ponesrečil zadnji četrtek, kakor smo našim joliet-skim naročnikom že zadnjič naznanili, ko so bili listi za ostale naselbine že oddani na pošto. Objavili smo namreč brzojavko, katero je prejel naš g. župnik v četrtek zvečer in ki se je glasila: "Cleveland, O., 18. okt. — Rev. Paul Hribar je bil danes popoldne po železniškem vlaku povožen in usmrčen." Pozneje smo izvedeli, da je bila s collinwoodskim g. župnikom povožena in usmrčena tudi njegova sestra, katero se je peljal v avtomobilu v bližnji Euclid na pouk otrok za sv. birmo. Opozorjamo na kratki dopis iz Collinwooda na tej strani. Podrobnosti nesreče objavimo, kadar jih izvem. Ponesrečen gospod je bil še mlad in zelo priljubljen med svojimi župljani.

— Č. s. Ferdinanda zbolela. Iz našega župnišča naznanjajo: Zbolela je č. s. Ferdinanda, katera poučuje že 22 let v farni šoli sv. Jožefa v Jolietu. Da bi uogla č. sestra še nadalje delovati v blagor naše mladine in v spodbudo vere in našega materinega jezika, zato se priporoča v molitve vsem prijateljem, znancom ter ljubiteljem verskih in narodnih svetinj.

— Iz bolnišnice sv. Jožefa. Rev. John Plaznik, naš pomožni župnik, nam poroča: Rojak John Pikuž, ki je bil dne 25. avgusta po nekem avtomobilu povožen, je vkljub visoki starosti 60 let tako dobro okreval od težke poškodbe, da že danes zapusti bolnišnico. — Mrs. Mary Stonich, soproga znane trgovca g. George Stonicha, 815 N. Chicago street, je bila v torek zadnjega tedna srečno operirana. Trpela je več let vsled žolčnih kamenov, izredno velikih, tako da so se zdravniki čudili, da je bila gospa zmožna prenašati neznanke bolečine. — Mrs. Mary Ferko iz Gary, Ind., je bila operirana in je že izven nevarnosti. — Mr. Antonij Kováč so včeraj odrezali nogo, katero mu je zdrbilo pri delu v novi plinarni. — Dvanajstletni sinček g. John Mikliča se nabaja že nekaj časa v bolnišnici, kjer ga upajo rešiti, da ne oslepi.

— V večerno šolo! Ta teden se je začela večerna šola v šolskem posloppu Central School, na vogalu Scott in

Webster streets. Zglasite se takoj vsi tisti, mladi in stari, ki se želite naučiti angleškega jezika in bi radi postali ameriški državljani. Težko je vsako delo v tej deželi, če ne znate čitati, govoriti in pisati angleški, kajti vedno in povsod ste v zadregi glede raznih vprašanj, katera vam stavi delodavec. Naučite se torej angleščine! Kje? V večernih šolah, ki je brezplačna. Zglasite se ob polosmih zvečer v sredo ali četrtek tega tedna — potem bo prepozno.

— Obsojena. Zadnji teden sta bila v okrožnem sodišču obsojena Mike Lavtizar in George Pertuš v enoletni zapor in kaznilnici zaradi napada na neko dekle, 15 let staro.

— O konvenciji državne delavske zveze, zaključeni v soboto, objavimo nekoliko daljše poročilo prihodnjič.

— Mleko bo cenejše. Trgovci z mlekom in velemlakarji v tem delu dežele se držijo kisle, ker visi Damoklejev meč nad njih glavami. Živilski upravitelj L. Hord v Aurori je ustanovil skladišče za mleko in naznanja, da se bo mleko prodajalo po 10c quart, le manj nego lansko zimo. In slično skladišče nameravajo uvesti v Jolietu. Potem bodo čezmerni dobički velemlakarjem splavali po vodi.

— Dan svobode (Liberty Day) v svrhu prodaje obveznic za svobodo bode v sredo, dne 24. t. m. Tako je določil predsednik Wilson in za njim tudi illinoiški guverner Lowden. V sredo popoldne bodo, kolikor mogoče, zaprte vse trgovine in vsi javni uradi. V sredo popoldne kupite obveznico za svobodo!

— Kdo naj kupi obveznico za svobodo? Vsa moški, ženska in otrok, ki si služi denar, kajti Stric Samovi vojaki, ki pojdejo v boj na Francosko, se bodo bojevali za nas vse, zato je dolžnost nas vseh, da kupimo obveznico ali bond in tako pomagamo tudi z našim denarjem Stricu Samu, da bo svoje hrabre vojake lahko opremil s potrebnim orožjem in žividem. Vsi za enega in eden za vse, to budi gosli vseh Američanov — in zmagala bo naša! Čitajte oglaš na tej strani.

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglašite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Collinwood, Cleveland, O., 18. okt. 1917. — Ur. A. S. Zalostno novico vam naznanim. Častitoga gospoda Paul Hribarja in njegove sestre ni več med nami. Danes sta se ponesrečila na avtomobilu, ko sta se peljala čez New York Central-železnico. Nesreča ju je dohitela, da sta morala nesrečno smrt storiti. Nesreča se je pripetila na Euclid, O. To je velika žalost za farno, kajti težko je dobiti tako dobrega gospoda, tako neutrudnega skrbnika za šolske otroke in izvrstnega dušnega pastirja. V nedeljo, dne 21. oktobra, bi bila sv. birma, in to je vzrok njune smrti. Kajti doli na Euclidu je dosti slovenskih otrok, ki jim je predalce hoditi v šolo, zato sta pa gospod in sestra vsaki drugi dan šla učiti otroke za sv. birmo. In ravno na tem potu sta bila danes popoldne ob treh, ko sta se ponesrečila.

Bog jima bodi plačnik za njun trud in naj v miru počivata! L. Novak.

La Salle, Ill., 18. okt. 1917. — Slišali smo, da je bil "socialistični kolovodja" Vogrič strašno presenečen radi zadnjega dopisa v "A. S." — Mi se temu prav nič ne čudimo, in se tudi ne bomo tedaj, ko bodo ti "rdeči nepridipravi" (Novak, Vogrič, Zevnik e tutti quanti) frčali in leteli iz njihovega gnezda, ki se nahaja nekje na prvi in Crossat cesti, pred maso delničarjev, — dosedaj vodenih za nos!

Izza kulis njihovega "Doma" prihajajo na dan zmešnjave! To pa ni še vse! Samo malo potrpljenja in čuli boste, — što še pride!!! —

Richardson Springs, Chico, Cal., 14. okt. — Dragi mi Amerikanski Slovenec! Dam ti vedeti, da hvala Bogu in Mariji se že malo boljše počutim in da že lahko tudi nekoliko delam. Zavoljo tega mi je pa dolgčas po tebi in prosim, da me semkaj prideš obiskat, ako ti je mogoče, zakaj tudi Slovenci se hodijo semkaj zdraviti in bi rad tebe tudi z onimi Slovenci seznanil, ki pridejo sem iz Nevade in od San Franciscu. Tu je eden najbolj zdravih studencev v celi Ameriki, kakor sem ti pisal že zadnjič. Studencev je pravzaprav pet vrst; eden, po imenu Montgomery Spring, pa vse prekosli. Ti studenci so za vse sorte boleznij. So ljudje, ki sem jih sam videl, ki se ne morejo na noge opreti, pa že prvi tedne začno hoditi. Koristna je ta voda posebno za revmatizem, jetiko, pljučnico, hrbtne bolezni. Ta voda te dobro in hitro očisti, že v dveh ali treh dneh, pa nič ne škodi, če je pijes, kolikor hočeš. Prodajajo to vodo tudi v steklenicah, in sicer 12 steklenic 2 dolarja, ali 50 steklenic \$7 in v zaboju; ko zabojo nazaj pošlješ, dobiš dva dolarja nazaj. Dobra hrana, dobra po-

strežba, prosta postelja, to vse stane s sobo vred 16 dolarjev na teden. Zadolosti je zdaj. Pozdravljeni! G. M. Sone Bruder.

V LETALNEM STROJU...

Znamenit francoski avijatik, bivši častnik de Conneau, ki je pa znan bolj pod imenom Beaumont, je dobil prvo darilo za svoj polet iz Pariza v Rim, dalje darilo za evropski okrožni polet, in darilo "Daily Maila" v znesku 240,000 K. Spustil se je tedaj ta drzni in dični premagalec višin v nižino, odložil je višinsko krmilo in ga začasno zamenjal s peresom. V listu "Daily Mail" je objavil namreč jako poljudno in zanimivo študijo o duševnem razpoloženju letalca pred poletom in v zraku. V tem opisu označi tudi posebno še vpliv zračne tekme na letalca, ki je zanj gotovo važen. Iz te študije posnamemo sledeče:

Opazujte letalce pred poletom. Vsi molče in le sem in tja pade kakrat kratka opomba ali ukaz svojim pomagačem. Vsi so zamišljeni in vidi se, da so posvečene vse njegove duševne sile in vsa njegova pozornost edino le stroju, kateremu zaupajo življenje. Z resnim obrazom preskuša letalec delece za delcem na stroju, pred vsem pa skrbi najbolj za motor, ki je duša stroja in ki oživlja in daje moč brhkemu organizmu iz aluminija, jekla, lesa in platna.

In res mučnja je za letalca razvada, ki se je hotela udomačiti med gledalci, da prosijo letalca, še predno se dvigne, za podpis na razglednice. Marsikdo, tudi kaka dama, je včasih že slabo navelata. To se pa letalcu ne sme in ne more zameriti, če se pretehta njegov luševni položaj v času, predno se izroči v tako negotov boj z ozračjem.

Ko je s tem delom letalec gotov, se preobleče. Priznati se mora, da je ravno za ta sport primerna in običajna najneokusnejša športna oprava. Neokretna Balaklova čelada, varnostna očala, krinka, debele, usnjate rokavice in nogavice, debel volnen robec okoli vratu in sploh cela neokretna oprava spremeni letalca tako, da je podoben človeku, kakoršnega si predstavljamo le še na luni ali pa na Marsu. Ko se je letalec tako prelevil, uredi še svoj zemljevid in pa kompas ter čaka tik pri stroju ali že na svojem sedežu na odlični trenutek. Ves čas pred poletom letalec ne misli, noče in ne more misliti na drugo, kot na svoj stroj in na varnost poleta. Uide mu včasih pogled v višine, v katerih bo v kratkem plul, zanima ga vreme in veter, za vse drugo pa se ne meni. Izključna vsa njegova skrb je posvečena le varnosti poleta, kar je popolnoma naravno, kajti ravno v tem kritičnem času se neposredno pojavlja v njegovi duši najmočnejše, vsemu živemu stvarstvu lastni nagon samoohranjenja.

Nenadoma začne delovati na dano znamenje motor in med šumnim ropotanjem se iztrga stroj iz rok pilotov, ki ga drže pri zadnjem delu, in zdriči s silno hitrostjo po polju. Sedaj ima letalec težko stališče. Stroj je namreč jako občutljiv in vsaka najmanjša malenkost tal povzroča letalcu močne sunki. Po preletu nekaj metrov začne stroj poskakavati v vedno višjih, nerednih skokih. Odločen poteg avijatika, s katerim zapre v tem štadiju nenadoma spodnji zračni pritisk na rep stroja, dvigne njegov prvi del tako silno, da ga potegne od tal in v elegantnem loku poleti stroj liki velikanska ptica roparica v ozračje. In kot iz mogočnega loka izstreljena puščica švigne stroj v še negotovi smeri proti horizontu.

V tem trenutku izgubi letalec vse neprijetne občutke, ki jih je imel pred poletom in v zaletu. Pozabljene so nenadoma vse skrbi v lahkem zletu, in ko drči stroj gladko in lahko skozi ozračje, se počuti letalec naenkrat popolnoma prostega. Prost je kot ptič in edini neprijetni občutek, ki se javi takoj po vzdigu v prosto ozračje, je občutek osamljenosti. Ločen je od zemljanov in prosto nad njimi plove v brezsežnem zračnem prostoru. Zemlja mu izginja pred očmi, ljudje postajajo vedno manjši in končno razloči iz višine le še obrise visokega gorovja in temne konture velikih ozemelj in mórja.

Vedno višje in višje se vpenja nad zemljo, ki se mu zdi končno le še kot velika, črna masa pod strojem. Tihi mir vlada v višini, le ropot stroja ga še spominja, da je odvisen od zemlje. In pri tem pomisleku se pojavi ponovno v njegovi duši občutek osamljenja in loteva se ga poseben strah, ki ga ne more razumeti nihče, kdor ga ni v višini sam občutil. Sviltoba, ki je visoko v zraku veliko močnejša, ga mami in vzvišene ga se čuti letalec kot zmagovalec nad mnogo temnejšo zemljo. Niti senca ga ne spremlja. Na stroju gospodarji le on s svojim krmilom in stroj ga uboga na vsak najmanjši pritisk. Lahko kot ptič prodira ozračje in ta samozavest in ponos prostega gibanja v višini mu daje pogum, neti mu podjetnost in ga osrečuje.

In nevarnost! Beaumont trdi opravičeno v svojem opisu, da vpliva nevarnost na duševno razpoloženje letalca vzpodbujajoče. On ljubi letanje ravno, ker je nevarno in zasiguran mu je še lepši vspeh in tudi blaženejša moralično zadošč-

nje po srečnem vspelem poletu. In ker preti ta najnovejša iznajdba človeškega uma vsak trenutek uničiti drzneza boritelja in premagalec višin, jo ta tembolj ljubi in se je oklepa tem strastneje. Nagon je že prirojen človeku, ki je podjeten, da ljubi nevarnost, da ga navdušuje za končni cilj, češ, čim večja je nevarnost pri podjetju, tem lepši in izplačljivejši je končni vspeh.

V tem razpoloženju se javi v duši letalca še en občutek, ki ga bodri in pred katerim izginja strah. Ta občutek je boj za prvenstvo pri skupnih letalnih tekmah. V tem slučaju se ne bori letalec le z goljuživimi elementi, marveč s pomočjo teh s svojimi tekmečci, ki slično njemu streme liki pticam selikam po svojem cilju, katerega hočejo čim preje doseči, letéči v višavi skozi zračne daljave. Strast premagati vse zapreke in zmagati nad nevarnostmi, neti častihlepnost prvenstva. V duši se mu pojavlja krasen prizor, kako bo od vseh občudovan in sprejet kot prvi z burnimi ovacijami, čestitkami in slava-kličji od zbranih množic, ki ga nestrno pričakujejo na cilju poleta. In bolj ko se bliža letalca koncu poleta, tem bolj pozablja nevarnosti in tem močnejše prevladuje v njegovi duši ponos zmagovalca. In ko zagleda od daleč visoko vihrajoče zastave, bele signale, burno pozdravljajočo tisočero množico in med njo — prostor, kamor se spusti iz višine, in ustavi utrujen peroti svojega stroja, da si odpočije; kratko, ko se ugotovi, da je dosegel srečno konec in prvenstvo poleta, takrat ga prevzame popolnoma v oblast občutek veselja in zmage, ki je tako sladek, silen in moččen, da pozabi letalec vse prestane težkoče. In če je cilj njegovega tekmovalnega poleta kako mesto, poteg tega kako svetovno mesto, kakor je bil slučaj ravno pri Beaumontu, ki je prišel kot prvi iz Pariza in plul v dolgem poletu kot zmagovalec nad Rimom, v tem slučaju postane ta občutek tako silen, da se ne smemo čuditi, če prevzame zmagovalca ponos in da se čuti vzvišene ga nad množicami gledalcev. Letalec preživi torej v svoji duši med tekmovalnim poletom najrazličnejše duševne pojave, ki se vrste in pojavljajo skupno ali posamezno v njegovi duši tako živahno in hitro, da prehaja duševno razpoloženje letalca iz ene faze v drugo, liki barvasti trak, v katerem se živajo različne barve nijnanse večbarvne hitro se vrteče krogle. Groza, veselje, strah, osamljenost, upanje z obupom in dvom, žalost in posebno človeku globoko vkoreninjeni nagon samoohranitve, vse te občutke

preživi letalec v svoji duši v vsakem tekmovalnem poletu. *

Tako piše Beaumont na podlagi lastnih izkušenj, katere je doživel v svojih krasno uspeh svetovnih zračnih poletih.

Znamenit poulični pevec.

Veliki in znameniti pevci so bili pogosto tudi poulični pevci. Ali so pred svojo kariero peli po ulicah za milodare, ali pa pozneje. Tako se pripoveduje, da je ob neki priliki znameniti španski pevec Gayarre, slavljen kot umetnik, pel na ulici za milodare. Nekoga jutra je sedel Gayarre v neki gostilni v Barceloni pri zajutruku, ko je opazil na cesti dva starca, ki se jima je čitala z lica velika beda. Eden izmed njiju je s tresočimi rokami godel na gosli, drugi pa je s slabim glasom pel nekaj iz "Fausta". Glas mu je znesel kot razbita posoda, toda njegovo predavanje je dokazovalo, da se je bavil mnogo s študijem. Od mimo hodečih ljudi pa še ni nikdo nanju ozrl, še manj pa, da bi jima vrgel kdo v nastavljeni klobuk kak novc. Končno sta prenehala peti in preko nju upadli lič so se pokazale solze. Gayarre je spoznal, da sta starčka umetnika, ki ju je nesreča pripeljala tako daleč, da morata beračiti. Pomislil je nekoliko, nato pa je vstal, šel k njima ter ju vprašal za njun repertoar, nakar je pričel sam peti neko arijo iz "Traviate". Komaj pa so se začeli prvi glasovi, se je začelo zbirati okoli njega občinstvo. "To je on! To je Gayarre!" Ime slavnega pevca je učinkovalo na ljudi kot magnet. Čez nekoliko je prenehel ves promet na ulici vsled silnega navala občinstva. Ko je bila pesem končana, je Gayarre pobiral s klobukom v roki in padal je denar, zlat in srebrn... Gayarre je zapel še arijo iz "Seviljskega brivca", na koncu pa dodal neko špansko ljudsko popevko. Navdušenje med občinstvom je postalo nepopisno. Klobuk je bil mahoma poln, starca pa sta dobila 875 frankov.

Živa reklama.

Na ženialno reklamno idejo je prišla neka velika angleška modna trvdka. Namesto okornih voščeni postav in žalostnih ter dolgočasnih obešalnikov za obleke v različnih oknih, so iznašli novo sredstvo, da se vzbujajo interes občinstva. Čeja fasada trgovine je razdeljena v tri velika razložna okna, za katerimi je živahno življenje. V enem teh oknov je spalna soba, v dru-

gem salon, v tretjem pa kadilna soba. Te sobe so elegantno opremljene; na vsakem delu opravne je označena cena. Kot stanovalec te spalne sobe se prezentira eleganten mlad mož v kaketni jutranji opravi. Ta mladi mož kaže radovednemu občinstvu, kako dela moderni dandži svojo toaletu. Njegov sluga mu prinese toplo vodo, orodje za britje, milo — na vsakem predmetu je označena trvdka, ki ga je dobavila, in pa cena — na kar ga brijejo. Potem sleče jutranjo obleko in stoji pred občinstvom v spodnjih hlačah. Občinstvo občuduje njegovo fino perilo. Sluga mu da sprehodno obleko najmodernejšega kroja. Počasi se obleče. Vsa posamezna komada njegove obleke občinstvo lahko na tačno občuduje. Ko je oblečen, se še enkrat pogleda v zrcalo. Kar na enkrat se ga polasti druga misel. Iri hoče v družbo, vsled česar obleče elegantni frak. Vedno nove obleke oblači mladi mož ter se s svoji eleganci kaže občinstvu. Zaveže si zaporedoma celo vrsto najelegantnejših kravat, katerimi daje s svojimi spretnimi prsti par najrazličnejših oblike. Vse skrivnosti moške toaete vidi tu občinstvo. Toda tudi v drugih oddelkih je živahno; pije se čaj, kadil se, klepetajo... Pred okni se pa zbira radovedno občinstvo.

DENAR V STARO DOMOVINO

to je: v Avstrijo in Nemčijo, se zdaj ne more pošiljati.

Posljemo pa denar vojnim ujetnikom in drugim v

ITALIJO, RUSIJO IN FRANCIJO

istotako v one kraje na Primorskem, ki so zasedeni od Italije.

Kadar pošljete denar, priložite tudi naslov, ki ga je prejemnik sam napisal, da se preprečijo morebitne pomote.

AMERIKANSKI SLOVENEK, bančni oddelek, 1006 N. Chicago St. Joliet, Ill.

Dobro sredstvo za vtret

ne sme manjkati pri nobenem dobro urejenem domu. Dr. Richterjev

PAIN-EXPELLER

Imaže nad 50 let veliko priznanje med Slovenci na celnem svetu. Jedino pravi s varstveno znamko sidra. 35 in 65c v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street. New York, N. Y.

"Čas je prišel, da zmagamo, ali se vdamo." "Za nas je samo ena izber. Izbrali smo." Predsednik Wilson.

"Ali naj nam bodo ljubši naši dolarji, nego življenja naših sinov?" Tajnik McAdoo.

Patriotizem, Vdanost in Varčnost

Smatrajte si v svojo dolžnost in podpišite takoj

vladne bonde Združenih Držav

Drugega posojila za svobodo leta 1917

Ti bondi se izdajajo v zneskih od \$50, \$100 in višje. Obresti se bodo plačevale po 4 od sto vsakih šest mesecev. Bonde lahko plačate v gotovini, ali na obroke, kakor sledi:

2% ko naredite prošnjo- za nakup bonda
18% dne 15. novembra 1917
40% dne 15. decembra 1917
40% dne 15. januarja 1918

Vprašajte vašega bankirja, poštarja, gospodarja ali pa poizvedite podrobnosti pri Liberty Loan odboru (Committee.)

Ti vam bodo dali nasvete in vam bodo radi šli pri tem na roke. Ti vam bodo preskrbeli uradne tiskovine. Na svetu ne morete denarja bolj varno naložiti, kakor v bonde za svobodo (Liberty bonde). Podpišite jih sedaj! Čas je samo do sobote, dne 27. oktobra t. l. Požurite se!

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZVEZDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill., 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa., 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

ORUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Prejedačnik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELICH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

ŠTEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICHI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. ŠTUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na I. porotnika.

Zadnja kmečka vojska.

ZGODOVINSKA POVEST IZ LETA 1573.

Spisal Avgust Šenoa. — Iz hrvaščine poslovenil L. J.

(Dalje.)

"Kakšno dedno pravico imajo? Kralj je podelil polovico imetja Heningovcem, polovico Batorijevcem. Torej lahko kralj dovoli, da prenese moj gospodar svojo polovico na drugega. Ferdinand je velik prijatelj mojega gospodarja in tudi Tahijev, ker ve, da more samo s pomočjo Batorija postati mlademu Maksu ogrski prestol trden sedež. Napol mu je bil to že obljubil. Kako bom pripeljal Tahija v grad? Sestavil sem z Urško pogodbo, evoj!" Palfij izvleče listino iz nedrj, po da jo kanoniku in doda, smeje se: "Čitajte, kanonik! Modro, kajne? Njeni zet Konjski jo je napisal. Čuden človek je to! Namazal sem mu dolge hrvaške brke z medenimi besedami, in to zagorsko budalo je vse verjelo. O Tahiju mu nisem niti znil. Vašega brata sem seveda ondi grdil in rekel, da ga hočem takoj odpraviti. To ju je omamilo, to je bilo stari po godu. Uršula pojde zanj naprej stanovat v gore, v Stubico. Susjed bo prazen. Dombroja sem podučil, kako mora vladati. Klanjati se mora stari, sem mu rekel, da se ne razjezi — medtem pa pripeljem Ferencu Tahija na posestvo."

"Toda," odvrne kanonik, vrnivši pi amo, "po zakonu kraljevine Slavonije bi se morala ta izprememba razglasiti pred deželnim zborom, vpričo bana." "Pusti to slavensko pravo," mahne Mažar z roko, "to oviro bomo lahko premagali. In ban? Bože moj! Kdo je ban? Knez Peter Erdedij. Ni bila li prva banova žena Tahijeva hči? Pa najsi je tudi umrla, naj se je tudi po zneje ban oženil z Ivanom Alapičevom; last in zet ostaneta prijatelja, dobra prijatelja."

"Da, da," se zamisli kanonik, "toda na strani Heningovce stoji podban Ambrož Gregorijane, silen človek." "Tega se bojimo najmanj. Ambrož je bil oskrbnik pri Nikolaju Zrinjskem. Nikolaj in ban Peter se ne gledata lepo, odkar je Nikolajev sin pustil na cedilo banovo hčer; torej ban Peter mrzi podbana Ambroža, razen tega pa se tudi ne moreta videti, odkar sta se močno sprla zaradi samoborskih mej. Ban bo na strani Tahijevi, Alapiči pa na strani banovi. Razumete sedaj popolnoma, kanonik?"

"Razumem, toda čemu je treba me se pri vsem tem?" "Da peljete gospoda Ferencu na posestvo."

"Kaj, jaz?" se umakne kanonik za dva koraka.

"Vi. Vi! Počakajte, da se Uršula preseli v Stubico. Dobili boste od Batorija pogodbo, vzemite si županijskega sodnika, ki ga vam bom pozneje v pismu označil. Ko bode vse pripravljeno, pride Tahij s četo svojih kanonikov konjenikov v Zagreb in z njim nekoliko prijateljev. Ponoči pojdite v Susjed. Pripeljite ga, nihče se ne bo ustavljal. Tahij bo zasedel grad, nabavil topove in zaprl vrata, potem naj pa pride gospa Uršula, če ima morda še kakšno železnih jabolok. Pravda bo že gotovo, toda naj le bo; medtem Heningovica že lahko umre, hrvaški ban je Tahijev zet, Andrej Batorij pa krajevni sodnik."

me je varal. Da nimam srca! Bože moj! Kadar človek dela pametno, pravi, da nima srca. Moj gospodar hoče na vsak način, da se Tahij vgnjezdi na Susjedu. To mora biti, me razumete, kanonik, to mora biti. A jaz sem povsem pametno preračunal, kako bi se dalo to izvršiti. Roka roko umiva. Hočete pripeljati Tahija v grad ali ne? Če ga uvedete, so odpuščene vašemu bratu pregrehe, še več, odpuščeni so mu dolgovi, a ban in Tahij — ki ima med vašimi stanovi močno stranko — bo skrbel, da ga vaš deželni zbor izbere za sodnika. Če ga pa ne uvedete, potem pa pride vaš brat — v ječo. Ne gre se tu za šalo, ampak za pogodbo. Da ali ne, kanonik? Govorite!"

tefan Svetič pobledi kot smrt, na čelo mu stopijo debele kaplje znoja, a z roko se je grabil za prsi. Jurij, brat kanonikov se polagoma dvigne na noge. Lice mu je bilo porumenelo, mišice na obrazu so se mu silno napete od muke; z velikimi belimi očmi je zijal v brata, da sliši iz njegovih ust rešitev ali pa smrt. Kanonik je molčal. Naposled stopi Jurij korak naprej, poklekne pred brata, mu objame kolena in zavpije z glasom, da se je človeku trgalo srce:

"Brate! Brate! Velik grešnik sem. Vem, da nisem vreden pomilovanja, a usmilil se moje dece, moje uboge dece, ki si ji ti boter. Ta je čisto nedolžna. In jokaje spusti Jurij glavo med bratova kolena.

"Moj Bog!" vzdihne kanonik, "ti vidiš, to nadlogo in bedo. Ako se pregrešim, ne storim v svojo korist, ampak radi ubogih otrok. Odpusti mi ta greh! Dvigni se, brat Jurij! Umiri se! Tako se je torej izteklo. Pravil sem ti: Pusti lepo črnooko Mažarko, vroče krvi je in kratke pameti; izneverila se ti bo. Prevarila te je, ostavila te je, pustila ti otroke, in ti bi ostal v bedi in sramoti pred svetom, če bi te tvoj brat ne rešil s svojim poštenjem!" Vroč solze so lile starcu po licu, ko mu je brat, še vedno plakajoč poljubljaj roke, ko je Palfij prekrižanih rok gledal skozi okno, hladnega obraza, hladne duše in ledenega srca.

"Gospod Palfij!" zašepeta kanonik s solzami v očeh.

"Kaj je?" vpraša Mažar hladno, krevniš z glavo.

"Kedaj pride gospod Ferenc Tahij v Zagreb?"

"Ne vem. Vam bom že pisal, amice kanonik. Vsekakor ne pride pred dvema ali tremi meseci. Tedaj bo treba delati. Ali ste se odločili?"

"Da," reče kanonik polglasno in pokima z glavo.

"Bene! Mož beseda! Dajte mi roko!" reče Palfij in poda kanoniku desnico, katero ta s sklonjeno glavo plaho stisne.

"Se danes hočem javiti vašo odločitev svojemu mogočnemu gospodarju," nadaljuje Mažar, "in nadejam se, da mu bo zelo ljubilo. Tu je pogodba med Batorijem in Tahijem; ko se reč opravi, bo vrnil gospod knez Batorij Juriju vsa svoja in Tahijeva dolžna pisma. Treba je dobro paziti, a pred vsem je treba molčati, da stara Heningovica ne izve, ker bi se potem vse izjalovilo. Vi, admodum reverende amice, ostanite med tem časom tukaj. Vi pa, Jurij, se vrnite zjutraj zgodaj na Susjed. Ne smete nam videti skupaj. Pojutrišnjem pridem sam z učenicim Gregorijem Dombrojem tjakaj. Naredite zapisnik, da se vse lepo zabeleži in izroči. Plačojte imate isto, kot prej. Bivate lahko v Zagrebu. Počakati hočem, dokler vsega ne izročimo po zapisniku, da se Heningovica zopet ne premisli. Sedaj pa z Bogom, amice kanonik. Še predno odidem iz Zagreba, se vidimo. Drago mi je, da se je vse dobro izteklo. Z Bogom!" Palfij se prikloni po gospoško in hiti brzo po stopnicah, do katerih ga je bil kanonik molče spremil.

III.

Bila je tretja nedelja po Veliki noči. Vsled toplega pomladanskega solca je bila ozelenela mlada šuma po holmi hrvaškega Pogorja, iz zelenja pa so štrleli beli plemiški gradovi. Hitro je tekla Sava pod mladim rumenim vrbovjem, bleščeča se od solčnih žarkov. Bilo je popoldne, solnce se je bližalo zatonu. Na višnjem nebu so viseli rjavkasti oblaki, zakrivajoči ob časa do časa solnce; izza oblakov so se vzpenjale čez ravnino poti jugovzhodu tuptam svetle proge, tuptam so delali oblaki velike sence. Zrak je čist kakor kristal. Kamor ti seže oko, vidiš mlado žito, živo zelenje bujnih livad in gajev, in sredi te ravnice lahko daleč razločno vidiš, kako hodi po polju belooblečena kmetica, kako hiti po cesti jezdec, kako razprostira vitka, visoka jablana, stoječa samotno sredi ravnega polja, svojo senco po svetlem zelenju. Glej, tam na jugu orjaško grmado. To je Okiška gora. V rebri stoji samotno brdo, a na vrhu štrli v sinje nebo Okiški grad. Pod goro stoji kakor golobice hišice mesta Samobora. Nad Samoborom se lesketa pločevina zvonik cerkvice sv. Lenarta. Od Okiški proti zapadu se razprostirajo kranjske gore, iz goste šume mole kvišku sivi okrogli stolpi Mokriškega gradu in tiho selo Jesenice (Jesenice so zadnje selo na Kranjskem tostran Save; onstran proti Zagrebu je vas Brodovec), kjer je brod gospoda Gregorijanca. Sredi te ravnice stoji selo Br-

dovec. Komaj ga vidiš. Stare, lesene hiše s starimi slamnatimi strehami so skrite v gostih sadnih vrtovih, ki so posuti z belim cvetjem, marsikateri žarek prodere na dvorišče, kjer se lesketa v mlaki, koder capljajo počasi rumene goske. Samo cerkveni zvonik moli izmed sadnih vrtov s svojo rdečo streho. Za vasjo na livadi je čudno vpitje in kričanje. Poglej to decol! Lase imajo rumene kakor klas, lice polno kakor rdeče jabolko, na sebi nimajo družega kakor srajčico, prepasano s trakom. To ti skače, kriči, ploška z ročicami in suva s palico velike kroglje, da bi človek skoro oglušel; celo drzni vrabec, ki preži na cvetoči glogovi meji na mušice, se preplahi in odfrfota čez spleten ograjo. Prijetno je in toplo, cvetje diši na vso moč in cloveška duša se odpira kakor cvet. Sedaj so umolknele orglje, vaščani gredo od večernic. Med žitom stopajo brzo vaščani in vaščanke. Samo tuptam stoji na brodu kakšna botra, oblečena v belo obleko z rdečo pečo in kramlja s sesedom o mrazu, o preji, o svatih, kakor je ženski jezik sploh navajen.

Na koncu vasi stoji sredi slivniga vrta vaška hiša, zraven nje hlev, sušilnica za grozdje in koruznjak. Čisto bela je, lepo pokrita s svežo slamo. Vrt je gost, samo po slēmene kočice in po vršičkih drevja se blišči solnce, a nižje doli je povsod hladna senca. Zraven lesenega pristršega stoji pri zemlji velika vrata. To je klet, a pri vratih stoji miza in dve leseni klopi. Pod vrtom se prekucava deca okoli dremajočega kodra. Na pristršnih stopnicah sedi mačka, umivajoč si s tačico beli gobček, a iz bližnjega hleva moli sivka radovedno svojo glavo. Vidi se, da tu biva božji blagoslov in sreča, a tiha sreča seva najlepše na rdečih licih lepe krepke žene, ki gleda, upirajoč se na gole polne lakte, s pristršča s svojimi črnimi očmi v ta kotiček domačega blaženstva. Polti je bele kakor srajca, usten polnih in rdečih kakor gosto nanizane koravde, ki ji padajo na bujne prsi, na polnem licu ne vidiš gub, v črnih lasih, urejenih pod glavnikom iz medi, ne zapaziš sivega lasu, na dolgih trepalnicah, na bujnih ustnaih ji zatrepeta včasih nasmeh, da se ji pokažejo beli zobje, a iz nasmeha lahko spoznaš, da ji je tudi srce zadrželo radosti. Živejšje ji zažari oko, ko se ozre na človeka, ki stoji pri mizi pod lopo zraven vesele družine. Ni več mlad, a krepak in postaven. Velik je, da se mora pripogniti celo pod cerkvenimi vrati. Izpod bele razgaljene srajce se vidijo široke prste, kakor da so skokane iz železa, na vitkem vratu mu sedi velika okrogla glava. Svetle lase ima ostrizene, brado obrbito, po močnih ustnicah navzdol mu padajo dolgi, malo sivi brki, najlepši kras širokega, podolgastega obraza, iz katerega seva dvoje temnomodrih oči, kakor dvoje gorskih kresov. Kolikrat je že pihala burja preko tega lica, kolikrat ga je napajal dež, kolikrat ga je že palilo solnce!

Temno je, kakor ylito iz kovine; toda lepo in krepko kakor junakovo. Na sebi nima nič drugega kakor srajco, hlače in nove opanke. Gotovo je hišni gospodar. Z levo lehtjo se naslanja ob hišni zid, desno ima v boku, nogi prekrizani. Tako stoji in gleda z mirnim obrazom troje ljudi, ki kramljajo pri polnem ilovnatem vrtu rujnega vina. Malo govori in pazno poslušaj, včasih se zamisli, včasih se nasmehne, včasih izpije par požirkov iz vrca.

"A kaj se je izpremenilo tam pri vas na Susjedu?" vpraša naš junak z jasnim glasom enega izmed gostov, ki je sedeč pri mizi, zvonil z nogami, da so se mu videli siljasti čevlji in bele, vezene hlače.

"E," odgovori tujec, potisnivši si črno čepico na levo stran ter zapodi muho s škrlatnega telovnika, "selimo se, boter Elija, to se pravi, naša stara se seli in gospodične Zofica, Katica in Anastazija; jaz in gospod oskrbnik Franjo Puhakovič pa ostaneva za seme na Susjedu. Tako je zapovedala naša milostljiva gospa Uršula. Sama gre jutri ali pojutrišnjem v Stubico."

"Čudna stvar," zamrmlja krmežljav, majhen tovariš, ki je imel glavo kakor stara grčasta vrba in rdeče lase kakor suho sito, "čudno je to, da se je dala pregnati stara sova iz svojega gnjezda."

"E," reče prvi tovariš, tlesknivši z jezikom, "niti moja neumna pamet ne more najti vzroka tej stvari. Vendar se mi zdi, da jo je neka mažarska zvičaj prepodila iz Susjeda. Nočem biti Andrej Horvat, služabni kmi lostljive gospe Heningovice, ampak črn cigan, če ni res, kar pravim."

"A, povej mi dragi Andrej," vpraša domačin Elija Gregorič, "kaj pravijo k temu gospodje zetje?"

"Bog zna," skomizgne Andrej z rameni, "ne vem, jim je li to prav ali ne. Gospod Konjski je pozno v noč govoril s tistim Mažarjem, ki ga je poslal Batorij, in lepo sta si podala ob slovesu roke. Drugega zeta, Kerečena ni, tretji, gospod Stefan Gregorijane pa je nenadoma prišel iz Mokric in je, skočivši s konja, slugo zelo ošvrknil z bičem; zdelo se mi je, da je bil zelo razkačen. Čuli smo pozneje, kako je vpil nad staro Uršo in Konjskim in razbijal po mizi. Vražja kri, to je že njegova navada."

"Da, da," pritrdi brodovski rihtar

Ivan Horvat, sključen stavec prireznih sivih brk, oblečen v modro obleko, ki je dosedaj mirno sedel in držel z obema rokama palico, nepremično zrl v dremajočega kodra, "da, da, gospod Stefan je vražje krvi. To ve ce-

lo Pogorje, to vedo tudi onstran Save Kranjci-Jeseničani. Odkar se je on oženil z našo gospodično Marto, se je gospodi na Susjedu štrna čisto zmesala."

(Dalje prih.)

Za gretje

imamo najboljše priprave. Lahko vam preskrbimo Hot air furnace ali pa na vodo in paro.

Predne oddate naročilo, ne pozabite dobiti naše cene in našega obrisa, ki je gotovo najboljši.

Zakaj čakate? Kupite zdaj!

Le zdaj imate priliko dobiti po najzmernejši ceni najboljšo in najlepšo peč na trgu.

Robt. Meers,

PHONES
175
176

203-205 Jefferson Street, Joliet

Prvi in edini slovenski pogrebniški zavod

Ustanovljen 1. 1895.

Anton Nemanich in Sin

1002 N. Chicago Street

Konjušnica na 205-207 Ohio St., Joliet, Ill.

Priporoča slavnemu občinstvu svoj zavod, ki je eden največjih v mestu; ima lastno zasebno ambulanco, ki je najlepša v Jolietu in mr-tvaške vozove in kočije.

Na pozive se poslužuje vsak čas ponoči in podnevu. Kadar rabite kaj v naših stroki se oglasite ali telefonajte. Chicago tel. 2575 in N. W. 344.

Naši kočijaži in vsi delavci so Slovenci.

Union Coal & Transfer Co.

515 CASS STREET, JOLIET, ILL.

Piano and Furniture Moving

Chicago telefon 4313.

Northwestern telefon 418.

Moore's Stoves Save and Satisfy.

One reason why you should have Moore's Stoves is the unequalled satisfaction they give. But—a better reason—and one you can't afford to overlook—is the big saving of fuel Moore's Stoves mean to you.

Moore's Air-Tight Heater

Cuts down your present fuel bills fully a half. Gets all the value out of the coal—nothing goes to waste. Moore's Everlasting Firepot burns the gas, the smoke, the soot—converts them into heat instead of letting them vanish up the chimney. Use any fuel you like—best hard coal or cheapest slack—all work equally well in Moore's

Moore's Range With the Glass Oven Door Will also interest you. One glance will make you want it. Steel or cast—in all sizes—prices to fit your purse.

Moore's Air-Tight Heater. The Moore's Dust Flue and Air-Tight Draft Control are two other big features that put Moore's Stoves in a class by themselves. When will you call?

Poehner & Dillman

419-423 CASS ST.

Phone 119

